

České stavebnictví: potíže trvají, korupce sílí

Author: SF / pb | Published: 20.04.2010

„Výsledky našeho výzkumu ukazují, že pokles českého stavebnictví stále ještě nedosáhl svého dna. Současná nízká poptávka, a to jak soukromá, tak i veřejná, má zcela zřetelný vliv na pokles výkonu stavebních společností a na snížení vytíženosti jejich kapacit. Přitom nálada mezi klíčovými představiteli stavebních společností aktuálně neukazuje na potenciální zlepšení, ani na návrat k stabilnímu růstu v nejbližším horizontu. Naopak, optimalizace a restrukturalizace budou jedněmi z klíčových témat českého stavebnictví v roce 2010,“ komentuje výsledky průzkum Jiří Vacek, ředitel společnosti CEEC Research.

Oživení nejdříve v roce 2011

Stavební firmy zhoršují své předpovědi ohledně vývoje českého stavebnictví v roce 2010. Aktuálně očekávají celoroční pokles odvětví o 5 % (v lednu o 3 %). Postupná stabilizace a návrat k mírnému růstu oboru by podle jejich managementu mohly nastat v roce 2011. Za zmínku stojí okolnost, že velké stavební společnosti jsou ve svých předpovědích (pokles o 7 %) pesimističtější než střední a malé firmy (pokles o 4,5 %), zároveň představitelé inženýrského stavitelství očekávají větší pokles stavebnictví (o 5,2 %) než zástupci pozemního stavitelství (o 4,7 %). „Letos stavební společnosti se zotavením ještě nepočítají. Investic v soukromém sektoru je stále nedostatek. Pokud má tedy oživení přijít v roce 2011, bude zásadní roli hrát veřejný sektor. Vzhledem k rostoucímu deficitu veřejných financí se domnívám, že bude potřeba věnovat více pozornosti partnerství veřejného a soukromého sektoru,“ říká Andreas Höfinghoff z KPMG Česká republika.

V souvislosti s těmito výhledy stavaři očekávají, že jejich prodeje klesnou v tomto roce o 2,5, ovšem „giganti“ trhu počítají s 6 %. Zjevně v souvislosti s tím se začíná zvyšovat nejistota stran jakýchkoli prognóz. Oproti výsledkům z předcházejících měsíců zcela nově a velice výrazně vzrostl podíl společností, které v současných podmínkách nejsou schopny předpovědět vývoj své pozice na trhu. V současné době se jedná až o 30 % respondentů (oproti 11 % v lednu), což ukazuje na podstatný nárůst nejistoty. Ve výhledu na rok 2011 jsou firmy ještě více nejisté, celých 36 % všech respondentů nebylo schopno odhadnout vývoj svého postavení na trhu.

Nejspolehlivější jsou osobní kontakty - a úplatky

Za nejefektivnější způsob získávání zakázek považují představitelé stavebních společností osobní kontakty. To jistě souvisí s tím, že podle nich se transparentnost výběrových řízení od minulého roku zhoršila (aktuálně ji firmy hodnotí jako podprůměrnou) a že už jen 42 % respondentů uvádí, že nebylo požádáno o úplatek (59 % v 2009, 58 % v 2008). Přitom až 56 % velkých společností potvrzuje, že jsou v současné době ochotny pro získání zakázky akceptovat i zakázku s nulovou nebo dokonce zápornou marží, když jen necelá třetina respondentů ze segmentu velkých firem (31 %) uvádí, že nikdy neporušila svůj risk management kvůli získání zakázky. To je zjevně důsledek dalšího poklesu vytížení kapacit stavebních firem ve srovnání s předchozími výsledky ze září 2009 a ledna 2010. Aktuální vytížení dosahuje v průměru 74 % (76 % letos v lednu). Málo potěšující je skutečnost, že s výjimkou jednoho čtvrtletí tak pokračuje neustálý pokles již od roku 2008. „Faktorem, který vyplývá z převisu nabídky kapacit nad poptávkou je pochopitelná snaha investorů o dosažení co nejnižší ceny, vedoucí v řadě případů k cenám pod úroveň reálných nákladů. To bude pro stále větší počet podnikatelů likvidační,“ tvrdí Jiří Požár z Krajské stavební společnosti SPS Pardubického kraje. Nelehkou situaci podle mínění stavařů ještě dále ztěžují byrokracie, tvrdá konkurence a potíže s financováním. Proto také stavařskou prioritou zůstává i nadále zvýšení efektivity, vedle toho také zkvalitnění výběru dodavatelů, projektový management a plánování, optimalizace financování a optimalizace nákupních procesů. „Klíčové priority naší společnosti jsou obchodní aktivity, kontrola rizik a

kontrola nákladů uvnitř společnosti,“ říká Vladimír Myšička ze společnosti Skanska.

(Kvalitativní studie českého stavebnictví 2010 je založena na strukturovaných telefonických rozhovorech s managementem 100 stavebních společností podnikajících v ČR. Připravila ji společnost CEEC Research ve spolupráci se společnostmi KPMG Česká republika, Ipsos Tambor, Credos, BenchCom a Korado.)

20.04.2010 09:01, SF / pb